

Likabehandlingsplan

Vågbroskolan F - 9

2008-06-11

Innehållsförteckning:

1. Inledning	sid. 3
2. Skolans vision	sid. 4
3. Vad står begreppen för	sid. 4
5. Kartläggning	sid. 5
6. Uppsikt/Upptäckt	sid. 6
7. Kön	sid. 6
8. Etnisk tillhörighet	sid. 7
9. Funktionshinder	sid. 8
10. Sexuell läggning	sid. 8
11. Annan kränkande behandling	sid. 9
12. Rutiner för utredning och dokumentation	sid. 10

1. Inledning

Den 1 april 2006 trädde lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever i kraft. Huvudmannen för verksamheten är ansvarig för att lagen följs.

Lagen ska främja barns och elevers lika rättigheter, motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt motverka annan kränkande behandling.

Lagen omfattar all utbildning och annan verksamhet som omfattas av skollagen (1985:1100). Lagen gäller när personal kränker elever såväl som när elever kränker andra elever.

I både Skollagen, Läroplanen för förskolan (Lpfö) samt Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94) betonas betydelsen av att alla barn ska kunna känna sig trygga i förskola och skola.

”Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan främja jämställdhet mellan könen samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. (SFS 1999:866)” Skollagen 1 kap 2§

”Ingen skall i skolan utsättas för mobbning. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas.

Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”

Lpo 94, Skolans värdegrund, Förståelse och medmänsklighet

Alla skolor ska ha en aktuell och levande likabehandlingsplan. Likabehandlingsplanen tas fram och revideras varje år av rektor, skolpersonal, elever och gärna även vårdnadshavare. Elevperspektivet är viktigt och eleverna ska vara delaktiga i arbetet för likabehandling.

Likabehandlingsplanen ska innehålla aktiva åtgärder för att främja likabehandling och motverka diskriminering. Det är viktigt att skolan ställer sig frågor kring likabehandling kopplat till diskrimineringsgrunderna och att man beslutar om åtgärder för var och en av dem: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder och sexuell läggning.

Likabehandlingsplanen ska förutom aktiva åtgärder också innehålla information om hur skolan ska agera när elever kränks av andra elever eller av skolpersonal.

2. Skolans vision

Vår absoluta målsättning är att Vågbroskolan skall vara en skola där alla, både elever och vuxna skall vara trygga och känna sig lika behandlade oavsett kön, sexuell läggning, etnisk bakgrund, religion och funktionshinder. Ingen elev eller personal skall känna sig utsatt för kränkande behandling. Vi tar kraftigt avstånd från alla former av kränkningar och trakasserier mellan elever såväl som mellan personal och elever.

3. Vad står begreppen för?

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med *direkt diskriminering* menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas *indirekt diskriminering*. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier är en behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, det vill säga kön, funktionshinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

Annan kränkande behandling

Med annan kränkande behandling menas en kränkning av en elevs värdighet som *saknar* koppling till en diskrimineringsgrund.

Sakliga skäl för särbehandling

Ibland kan det finnas sakliga skäl för att behandla en elev annorlunda och då är det inte indirekt diskriminering. Det är skolans ansvar att bevisa att det finns sakliga skäl.

Kränkande behandling

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Kränkningar kan vara

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (även som lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webbcommunities).

Trakasserier

Är kränkande behandling som har samband med

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning

Annan kränkande behandling

är uppträdande som – utan att vara trakasserier – kränker en elevs värdighet.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders sexuella läggning, funktionshinder etc.

Diskriminering

Är när en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

4. Kartläggning

Mål

Vi ska få kunskap om förekomsten av diskriminering och kränkande behandling för att kunna utforma relevanta åtgärder.

Aktiviteter

- Likabehandlingsgruppen tar fram en enkät med frågor. En ritning över skolan bifogas enkäten och eleverna får kryssa för de otrygga platserna. Varje klasslärare/mentor ansvarar för att eleverna fyller i enkäten och likabehandlingsgruppen sammanställer sedan resultatet.

Sammanställningen, som ska vara statistiskt könsuppdelad, ligger sedan till grund för diskussion och eventuella förebyggande åtgärder som likabehandlingsgruppen tar fram.

Tidpunkt: En gång per läsår

Ansvar: Rektor

- Trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen.

Tidpunkt: En gång per termin.

Ansvar: Klasslärare/mentor

- Tillbudsansökan som gäller likabehandlingsplan granskas av likabehandlingsgruppen.
- Granska skolans regler och rutiner.

Tidpunkt: En gång per termin.

Ansvar: Rektor

5. Uppsikt/upptäckt

Mål

Om det förekommer diskriminering och kränkande behandling ska vi upptäcka det i tidigt skede.

Aktiviteter

Skolan arbetar med:

- Elevskyddsombud
- Elevråd
- EVT (elevvårdsteam)

Tidpunkt: Varje dag hela läsåret

Ansvar: All personal

- Vi har ett aktivt förhållningssätt som innebär att vi avsätter minst en arbetslagsträff per termin till att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som skolan förmedlar, genom sin organisation och undervisning. All personal träffas en gång per termin för diskussion och utbildning i förhållningssätt till och bemötande av kränkta och kränkande elever.

Tidpunkt: En gång varje termin

Ansvar: Rektor

6. Kön

Mål

All verksamhet på vår skola ska genomsyras av ett könsperspektiv för att öka jämställdheten. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av kön.

- Vi arbetar kontinuerligt med att uppmärksamma normativa påståenden om kön i undervisningsmaterial. Vid sådana påståenden kan läraren föra en öppen diskussion med eleverna. När det är befogat ska klagomål även framföras till ansvarig utgivare för materialet.

Tidpunkt: Vid upptäckt.

Ansvar: Alla lärare.

- Vi samarbetar med kommunens genuspedagoger.

Ansvar: Kurator

- Jämställdhetsdagar vart 3:e år enl. rullande schema

Ansvar: Rektor

7. Etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Mål

På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Aktiviteter

- Vi arbetar med att uppmärksamma hur olika etniska grupper, kulturer och religioner beskrivs i undervisningsmaterial. Vid etnocentriska påståenden kan läraren föra en öppen diskussion med klassen. När det är befogat ska klagomål även framföras till ansvariga utgivare för materialet.

Tidpunkt: Vid upptäckt

Ansvar: Alla lärare

- All skolpersonal ska diskutera och arbeta fram gemensamma riktlinjer för hur de bör hantera situationer där etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet har betydelse.

Tidpunkt: Varje termin

Ansvar: Rektor.

- Skolavslutning sker i Svenska Kyrkans lokaler. Platsen för skolavslutning diskuteras återkommande.

- Arbeta mot rasism med bl.a. återkommande temaarbete mot rasism vart 3:e år.

Ansvar: Rektor

”ethnocentrism = benägenhet eller tendens att se sin egen kultur som central samt att bedöma eller tolka andra kulturer med utgångspunkt i värdesystem formade i det egna kultursystemet. Ethnocentrism kan innebära en överlägsen och nedvärderande attityd gentemot vad som uppfattas som annorlunda, men kan också innebära en uppfattning om att den egna kulturen är unik och central.

8. Funktionshinder

Mål

På vår skola ska alla elever ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av funktionshinder.

Aktiviteter

- Arbeta för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionshinder. Vid planering av skolans verksamhet ska konsekvenserna för elever med olika funktionshinder beaktas. Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella.

Tidpunkt: Vid verksamhetsplanering samt kontinuerligt under läsåret.

Ansvar: Rektor.

.

9. Sexuell läggning

Mål

Vår skola ska arbeta för ökad förståelse för olika sexuell läggning. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller familjebildning.

Aktiviteter

- Vår skola ska informera och undervisa om olika sexuell läggning och heteronormnativitet. När vi diskuterar frågor som sexualitet, könsidentitet eller familjebildning ska information om homo-, bi- och transsexualitet ingå.
Tidpunkt: Kontinuerligt under läsåret.
Ansvar: Alla lärare
- HBT- frågor tas upp och diskuteras bland lärare för att hålla sig à jour med utvecklingen inom området.
Tidpunkt: Studiedag
Ansvar: Rektor och hbt- utbildad personal

10. Annan kränkande behandling

Mål

Inga elever på vår skola ska känna sig utsatta för kränkande behandling.

Aktivitet

- Vi ska alltid i vår dagliga verksamhet arbeta för att belysa och bearbeta olika slags fördomar.

11. Rutiner för utredning och dokumentation på individnivå

Utredningen ska syfta till att få reda på kränkningens karaktär och ska sedan ligga till grund för vilka åtgärder som ska vidtas. Omfattningen av vårt agerande styrs av om kränkningen är enstaka eller återkommande. Den enskilda läraren avgör om likabehandlingsgruppen bör engageras och kan alltid konsultera gruppen om råd.

Det är den utsatte eleven som avgör om beteendet eller handlingen är önskat eller kränkande. Vi tar alltid hänsyn till den utsattes upplevelse av kränkningen. En kränkning är inte en konflikt, men ur en kränkning kan lätt en konflikt uppstå. Därför är det viktigt att alla vuxna har ansvar för att alltid aktivt motverka och agera vid kränkande behandling. Elever ska kunna vända sig till alla vuxna eller direkt till likabehandlingsgruppen för stöd. Ingen får hänvisas vidare utan de vuxna bär ansvaret för att frågan förs till rätt mottagare.

Likabehandlingsgruppens grundläggande arbetsgång är i korthet följande:

1. Likabehandlingsgruppen får information om misstänkt kränkande behandling.
2. Samtal sker med utsatt för att få en klar bild över vad som skett. Samtalet utförs av två personer ur teamet, en som för samtalet och en som antecknar.
3. Samtal sker med förövare där samtalsledaren berättar för förövaren att man vet vad som skett och att beteendet och kränkningarna förväntas upphöra omedelbart. Det är viktigt att båda sidor hörs och samtalen antecknas. Samtalsledaren ger förövaren möjlighet att själv berätta för sina föräldrar. Sedan kontaktas hemmet av skolan. Även den utsattes föräldrar kontaktas och informeras.
4. Uppföljningssamtal med både förövaren och den utsatte planeras, genomförs och utvärderas.
5. Samtalen dokumenteras och vid behov och grövre kränkningar upprättas åtgärdsprogram för den elev som är inblandad i den kränkande behandlingen. Detta gäller såväl för den utsatta eleven som för den/de som utfört kränkningen.
6. Om kränkningen inte skulle upphöra eller om kränkningen är av grov art förs ärendet vidare till rektor, elevhälsoteamet och vid behov polisen. I svåra fall rådfrågas utomstående expertis. Rektor överväger och vidtar de åtgärder som behövs i varje situation.
7. Om personal kränker elever eller annan personal ansvarar rektor för utredningen.

Varje misstanke om kränkning ska dokumenteras. Varje utredning om misstänkta kränkningar och varje åtgärd mot kränkningar ska dokumenteras. Uppföljningen av varje fall ska dokumenteras.

